

Motion till riksdagen 2005/06: MJ416

av **Sven-Erik Sjöstrand m.fl. (v)**

Kycklingindustrin

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om att Djurskyddsmyndigheten måste införa tvingande regler och förbättrad tillsyn när det gäller kycklingarnas behov av mörkerperioder.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om att regeringen skall tillsätta en särskild utredare för att göra en översyn av alla led i slaktkycklingsproduktionen utifrån djurskyddslagen.

Bakgrund

Konsumtionen av kycklingkött har mer än fördubblats de senaste tio åren. I Sverige äts ca 15 kycklingar per person och år. Drygt 70 miljoner kycklingar föds upp per år i Sverige. År 2004 var kycklingkonsumtionen 135 000 ton, varav 45 700 importerat kycklingkött.

I Sverige finns det ca 120 uppfödare av kycklingar. De flesta av uppfödarna har familjejordbruk och ligger i södra och mellersta Sverige i nära anslutning till slakterierna.

Dagens slaktkycklingar lever ett liv som från djurskyddssynpunkt är oacceptabelt. Djurskyddslagen slår fast att kycklingar skall kunna bete sig naturligt och att de ska hållas så att deras hälsa främjas. I den utformning som slaktkycklingsproduktionen har idag är den inte förenlig med djurskyddslagen.

Några få internationella företag styr all avel av fåglar inom kycklingindustrin. Till Sverige importeras med flyg varje år ungefär 100 000 s.k. grand parents-kycklingar (90 % hönor, ca 10 % tappar). Dessa blir föräldrar till de drygt 800 000 hönor som värper de kycklingar som sedan föds upp till slaktkycklingar. Det är mellan hönans 24:e och 62:a levnadsvecka som hon lägger de ägg som sedan flyttas över till ruvningsmaskiner. Ruvningsmaskinerna är egentligen ett slags stora skåp som vart och ett rymmer ungefär 50 000 ägg. Efter exakt tre veckor kläcks äggen samtidigt. De nyfödda kycklingarna packas omedelbart i lådor för transport till någon av kycklinganläggningarna i

Fel! Okänt namn på

Sverige. Framme hos uppfödaren släpps tusentals kycklingar ut i respektive uppfödningstall. I dagens kycklinguppfödning är hönorna eller mamman bortrationaliserad och kycklingarna kläcks i maskiner. Kycklingarna får sedan klara sig själva bäst de kan.

Snabb tillväxt och trängsel

En slaktkyckling blir färdig för slakt efter 35 dagar och ca 2,5 kg foder. År 1960 tog det 63 dagar och 4 kg foder. Den som fått betala för denna snabba tillväxt är kycklingen själv.

Under uppfödningen hålls kycklingarna på små ytor där ammoniak- och dammhalten är hög. I Sverige är högsta tillåtna beläggingsgrad 20 kg/kvadratmeter. Men om uppfödaren är med i näringens djuromsorgsprogram och uppnår vissa poäng för skötsel och djurhälsa, då får beläggningen ökas till 36 kg/kvadratmeter, vilket ökar risken för hälsoproblem.

Sverige har betraktats som ett föregångsland när det gäller djurhälsa och den 30 maj antog kommissionen ett förslag till EU-direktiv för slaktkycklinguppfödning som anger 30 kg/kvadratmeter som standard och en högsta nivå på 38 kg om uppfödaren uppnår en viss standard.

EU-kommissionens expertkommitté tog fram en rapport år 2000 som slog fast att beläggingsgraden, dvs. antal djur per ytenhet, har stor inverkan på slaktkycklingarnas välfärd. Risken med överhettning och att kycklingarna på grund av trängsel får illa ökar med ökad beläggingsgrad. Men också sjukdomar och skador som benproblem, hudinflammationer och frätskador på bröst och ben blir värre när trängseln är stor.

I EU-rapporten poängteras att ledproblem som är smärtsamma för människor sannolikt också är smärtsamma för kycklingar. Studier visar att kycklingar med benfel har förändrat beteende och att smärtstillande medel förbättrar rörligheten. Förutom den intensiva aveln beror benproblemen troligen också på ljussättning, skötsel och foder. I en svensk studie från 2003 var den genomsnittliga förekomsten av benfel hos slaktkycklingar vid 34 dagars ålder drygt 18 %. Av dessa hade drygt 2 % allvarliga benfel. Nästan 34 % hade fotskador (hudinflammation på trampdynorna).

Ljust nästan dygnet runt

För att kycklingen skall få i sig all den mat som behövs för att de skall växa i den takt som industrin anser lönsam tvingas den leva med ett konstant ljus nästan dygnet runt. I Djurskyddsmyndighetens allmänna råd om hur djuren i lantbruket skall hållas rekommenderas att kycklingarna får en sammanhängande mörkerperiod på fyra timmar. Men något krav finns inte. En dansk etolog har gjort en rapport där det bl.a. framgår att kycklingar behöver sex till åtta timmars lång och sammanhängande mörkerperiod varje dygn för att ut-

vecklas normalt och inte få benproblem. Men det är viktigt att ljuset anpassas till kycklingarnas behov hela tiden. Ljus dygnet runt har visat sig förorsaka förändringar i ögonen hos kycklingar och andra intensivt uppfödda fåglar.

Vänsterpartiet anser att Djurskyddsmyndigheternas allmänna råd vad gäller mörkerperioder måste följas. Vänsterpartiet anser att Djurskyddsmyndigheten måste införa tvingande regler och förbättrad tillsyn när det gäller kycklingarnas behov av mörkerperioder. Detta vill riksdagen som sin mening skall ges regeringen till känna.

Lastning, transport och slakt

Kycklingarna transporteras första gången när de är någon dag gamla från kläckeriet till kycklingfarmen där de skall födas upp till slakt. Andra transporten sker när de skall slaktas vid 5–6 veckors ålder. De väger då ca 1,6 kg. Biologiskt sett är de inte vuxna och deras rädda pip kan höras från lådorna de ligger i om de stöter emot något eller då de hängs upp i benen på det löpande bandet. Enligt Livsmedelsverkets siffror för perioden första kvartalet 2005 självdog drygt 42 000 kycklingar och 3 300 skadades i samband med lastning, transport och upphängning i slakterierna.

I Sverige är det fem stora slakterier som slaktar ungefär 90 % av kycklingarna. Slakten av kycklingar är vanligen mer mekaniserad än slakt av andra djur. Därför kan så många som 5 000–8 000 djur slaktas per timme. Utslaget per år slaktas mer än två kycklingar i sekunden dygnet runt. Den oerhörda hastigheten i hanteringen gör det nästan omöjligt att undvika svår stress och en hög skadefrekvens hos fåglarna.

När kycklingarna har packats upp ur transportlådorna, hängs de vid fullt medvetande i benkrokar så att huvudet hänger nedåt. Krokarna åker sedan längs ett löpande band och kycklingarna skall bedövas genom ett strömförande vattenbad, vilket inte alltid fungerar.

Livsmedelsverket som skall se till hygien vid Sveriges slakterier, har flera gånger rapporterat om skador som kycklingarna fått vid lastning, transport och hantering innan de slaktas. I Sveriges Veterinärtidning har både rapporter och debattinlägg handlat om hanteringen av slaktkycklingar då de skall slaktas.

Vänsterpartiet konstaterar att ekonomiska intressen har fått gå före djurskyddssynpunkter när det gäller kycklingindustrins hantering av fåglar.

Vänsterpartiet anser att regeringen skall tillsätta en särskild utredare för att göra en översyn av alla led i slaktkycklingproduktionen utifrån djurskyddslagen. Detta vill riksdagen som sin mening skall ges regeringen till känna.

Fel! Okänt namn på

Stockholm den 1 oktober 2005

Sven-Erik Sjöstrand (v)

Owe Hellberg (v)

Sten Lundström (v)

Karin Thorborg (v)

Kjell-Erik Karlsson (v)

Peter Pedersen (v)